

Nr.1

25 aprill 2003

Supilinna Seltsi ajaleht

Supilinna "pühapäev"

2002. aasta Supilinna Päevad on möödas. Uued kohe algamas.

Tagasivaates oli möödunud aastal tegevust mitmel rindel: viidi läbi heakorratalgud, erinevates asutustes olid välja pandud foto-, kunsti- ja kirjandusnäitused, toimusid kultuuriõhtud ettekannete, etenduste ja seminaridega.

Kontsertidel sai kuulata erinevat muusikat ja oli võimalik osa saada Supilinna ajalugu, arhitektuuri ja loodust käsitlevatest ekskursioonidest. Kaks tihedat päeva olid täis mitmesugust tegevust lastele ning tõsisematest teemadest huvitatutele peeti loenguid ja arutati Supilinna arenguperspektiivide üle. Lisaks mitmed muud elevust tekitanud võimalused nagu Internetibuss, ponihobused jne. Kokku sai erinevatest üritustest osa 3000 inimese ringis.

Möödunud Supilinna Päevadega sai hoo sisse ka kodanikualgatuslik tegevus. Tänapäeval on asutatud MTÜ Supilinna Selts oma erinevate toimkondadega. Tegevus käib aastaringelt mitmel rindel. Eesmärk on ühine – muuta meie ühine elukeskkond, Supilinn, elamisväärsemaks meile endile ning sõbralikumaks kaaslinnlastele.

Millised tulevad 2003. aasta Supilinna Päevad?

Lehe ilmutamise ajal käivad veel viimased ettevalmistused. Korraldajad teevad omapoolse panuse, Supilinna Päevadele ainuomase õhkkonna loome aga kohapeal kõik koos. Milliseks seekord Supilinna

Päevad kujunevad, sõltub meist endist.

Kuidas saavad Supilinna Päevad Supilinna elu-olule kaasa aidata?

Sarnased üritused koondavad linnaosale nii meie endi kui ka teiste tähelepanu.

Püüame seda ennekõike suunata oma väärtustele, olgu nendeks siis inimesed või looduskeskkond.

Samuti saame juhtida nii üldsuse kui asjaomaste ametnike tähelepanu ka probleemidele. Võib-olla sõltub lahenduste leidmine ka nendest? Samas saame näidata et oleme võimekas partner ühiste lahenduste otsimisel.

Arvan, et siinkohal on paras hetk tõstatada küsimus: millised on Supilinna Päevad 2004? Just niisugused nagu me neid koos näha tahame. Selleks on ideed ja abi igati teretulnud.

Plaanis on korraldada maikuus ka Supilinna Avatud Ruum. Vastavalt Avatud Ruumi tehnoloogiale saavad seal kõik ettepanekud Teie osalusel läbi vaadatud. Täpsemat infot Avatud Ruumi toimumisajast ja kohast saab meedia vahendusel.

Supilinna Päevade peakorraldajana on olnud suurimaks naudinguks tajuda Supilinna erilist auru ja siinsete inimeste vahel tekkivat sünergiat oma elukeskkonna parandamise eest seismisel. On olnud eriline kogemus selles protsessis osaleda ja suurepärase ideede teostumisele kaasa aidata.

ALEKSANDER SÜNTER

Supilinna Päevad tulekul

EUROPANI detailplaneering on lõppjärgus

Algas pärimuse kogumine Supilinnas

Veevärk alustas tunnelkollektori ehitustöid

Seltsi seitse toimkonda

Planeeringute toimikond

Supilinna planeeringud, liikluskorraldus, kommunikatsioonid jms.

Kontakt Mart Hiob, 050 14767, mart.hiob@askh.ee

Keskkonnatoimikond

Supilinna loodus- ja elukeskkonna säilitamise ja arendamise küsimused.

Kontakt Marica-Maris Paju, 052 74782, maris.paju@tartu.envir.ee

Ajaloo- ja pärimustoimikond

Supilinna ajalugu ja omapära puudutava pärimuse kogumine ja talletamine. Supilinna kui kultuurilise ja ajaloolise pärandkoosluse omapära väärtustamine ja selle teadvustamine laiemale avalikkusele.

Kontakt Lea Teedema, 055 34168, lea.teedema@ra.ee

Kunsti- ja kultuuritoimikond

Kunsti- ja kultuurialaste projektide teostamine, kultuuriürituste korraldamine.

Kontakti Aleksander Sünter, 056 912291, sass@haldjas.folklore.ee

Laste- ja sotsiaaltoimikond

Supilinna lastele tegevuse leidmine ning sotsiaalküsimused.

Kontakt Nele Nutt, 051 60701, nele@envinst.ee

Korrakaitse- ja naabrusvalvetoimikond

Elanike nõustamine korrakaitse küsimustes ja kaasamine kuritegevuse ennetamisse Supilinnas.

Kontakt Urmas Aunin, 050 12728, aunin@ut.ee

Teabetoimikond

Infovahetuse ja seltsi avalikkussuhete korraldamine, seltsi tegevust puudutava info talletamine.

Kontakt Anu Haamer, 051 27544, anuh@tarturaadio.ee

Supilinna Tirin

Aasta on sellest möödas kui said teoks esimesed Supilinna päevad. Kontsertidel ja loengutel, eriti aga aruteludel Supilinna tuleviku üle saime teineteisega tutvavamaks ja aru, et meid ühendab üks tunne. See on arusaam, et Supilinn on meie kodu ja seega väärtus, mis vajab hoolt ja kaitset, aga ka ideid ja elurõõmu. Ennekoike aga andis äratundmine tõuke ühineda oma linnaosa eest seisvaks ühenduseks – sündis Supilinna Selts.

Napi aasta jooksul on selts püüdnud anda endast parima, et kaitsta meie ühist kodu ametnike teadmatuse, rahamaailma ahnuse ja vandaalide hoolimatuse eest. Alati pole meie tegemised aga kõigi supilinlasteni jõudnud ja neile mõistetavad olnud. Sestap on Supilinna Selts juba mõnda aega tundnud vajadust infokandja järgi, mis iga supilinaseni jõuaks ja talle toimuvast aimu annaks.

Nüüdseks on mõte saanud teoks ja esimene Supilinna Tirin supilinalasi äratamas. Selles on toeks olnud Balti-Ameerika Partnerlusprogramm ja meie oma Supilinna trükikoda Trükipunkt.

Nagu nüüd nii ka edaspidi tahab leht anda ülevaate sündmustest, inimestest ja muust mis meie linnaosa elu mõjutab. Oma koht on lehes ka pärimusel – aja jooksul on nii mõnigi lõbus vahejuhtum või luulesalm tahtnud paberile panemist.

Meelespidamist võiks leida meie eakamad elanikud ning leht võiks saada ka kohaks, kus oma ostu-müügisoovidest, leidmistest-kadumistest ja muust teada anda. Seekordsete Supilinna päevade eel on esimene number saanud üritusekeskne, kuid edaspidi on oodatud kõigi kaaslinlaste ette-ja tähelepanekud, kuidas lehte paremaks muuta. Sestap mõnusat lugemist ja ilusat kevadet!

EUROPANI detailplaneering on valmimas

Valmimas on nn. EUROPANi ala detailplaneering (DP). Tegemist on Emajõe, Kartuli, Oa ja Kauna tänav vahelise alaga, mida enamuse supilinalasi teab kui Supilinna päevade toimumispaika ja Emajõeäärset võsa.

Linnavalitsus algatas ala detailplaneeringu mullu veebruaris ning sügis-talvel jõudis DP avalikule väljapanekule. Milliseks koht tulevikus kujuneb, selgitab detailplaneeringu koostaja **Mart Hiob**.

Esmalt, mida tähendab nimetus EUROPAN nimetatud DP-s?

EUROPAN on Euroopa noorte arhitektide konkurss, kuhu iga riik valis välja alad, millele arhitektid pidid mõtlema planeeringu ja hoonestuskava. Eestist valiti välja kaks piirkonda, neist üks oligi Supilinnas, Emajõe, Kauna, Oa ja Kartuli tänav vaheline ala.

Konkursi võitis Soome töö, kus pakuti välja üksikult seisvad kahekordsed puumajad, mis oleksid pidanud olema neljas reas Emajõe ja Oa tänav vahel. Paraku ei arvestanud töö Emajõe ehituskeelu võõndiga, mistõttu neljas rida maju DP-sse ära ei mahtunud.

Milline tuli siis lõplik lahendus?

Sellesse varianti, mis oli väljas linnavalitsuses on planeeritud 24 krunti, millest 19 on elamukrundid. Sinna tuleksid kahekorruselised 3-14 korteriga puidust elamud. Katusekaldeks on vastavalt EUROPANi võidutööle ja linnavalitsuse soovile määratud 10 kraadi, mis ei ole aga Supilinnale kohane. Samuti oli kalde suurendamine üks ettepanekuid, mille tegi DP arutelul ka Supilinna Selts, kuid selle lükkas linnavalitsus tagasi.

Detailplaneeringu järgi on kavas rajada ka kaks ühiskondlikku hoonet. Lasteaed ja maja, kus asuksid huviringid, linnaosa selts jms. Viimane peaks tulema Kauna tänav äärde. Planeeringus on ette nähtud ka äripinnad, mis paikneksid Kartuli ja Oa nurgal.

Praegusele DP variandile tehti ka muudatuseettepanekuid, millega linnavalitsus osaliselt ka nõustus. Seega pole

DP lõplik variant veel selgunud.

Muudatus, millega linnavalitsus nõustus, oli lasteaia tõstmine kesklinnale lähemale. Algselt oli see planeeritud Meloni tänav pikenduse äärde.

Samas võib kokkuvõtvalt lisada, et planeering on üldjoontes õnnestunud. Juhul, kui nimetatud ala arendada ilma tervikliku planeeringuta, võib tulemus olla määramatu.

Kas DP-ga tekib ka uusi tänavaid ja mis saab Oa tänavast?

Kavas on pikendada Marja ja Meloni tänavaid jõeni ja luua juurde üks uus tupiktänav Marja ja Meloni tänav pikenduste vahele. Emajõe kalda allée ja Kauna tänav jääksid jalgteeks. Oa tänavat on vastavalt linna üldplaneeringule kavas kasutada jaotustänavana, mis annab võimaluse rajada suhteliselt kitsa, 6,1 m laiuse sõidurajaga, kuid ka laia, 7,5 m laiuse sõidurajaga tänav.

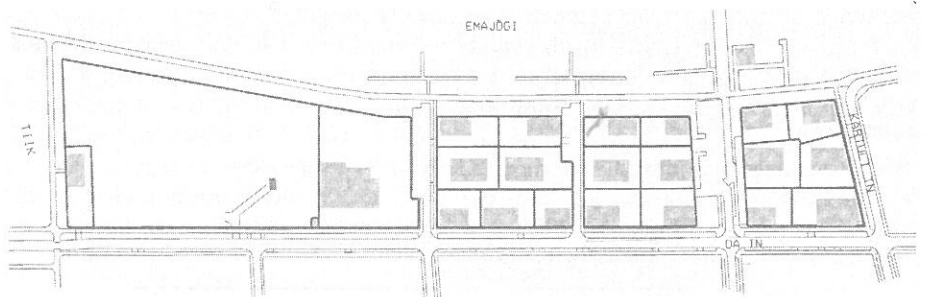
Planeerijana tegin ettepaneku kitsama variandi kasuks arvestades elupiirkonnaga ja asjaoluga, et tänavat kasutatakse ka sotsiaalse läbikäimise kohana. Kuid linnavalitsus soovis reserveerida maad ka laiema tänav jaoks. Praeguses variandis on jäetud lahtiseks kui lai Oa tänav lõplikult tuleb.

See tähendab ka seda, et planeeringus ei ole selgelt ära määratud, kui suure kiirusega hakkavad autod mööda Oa tn liikuma, sest see oleneb väga palju tänav ülesehitusest, kattematerjalist ja tänavaruumist.

Millises järgus on DP praegu, millal võivad alata ehitustööd?

Osad vaidlusalused planeeringule tehtud muudatuseettepanekud lähevad Tartu maavanema juurde arutlusele ja peale vaidluse lahendamist saab linnavolikogu planeeringu kehtestada. Siis jaotatakse maa kruntideks ning seejärel saab neid müüma hakata. Peale seda saab koostada ehitusprojektid ja siis saab alles ehitama hakata. Nii et ehitamiseni läheb veel aasta, paar või isegi rohkem aega.

ANU HAAMER

Supilinn – Kas vaid joodikud, õlletehas ja põlengud?

Supilinna on nimetatud Tartu häbiplekiks, eheda looduse hälliks, romantikute ja/või luuserite linnaosaks, perspektiivikaks ehitusplatsiks. Mis siis on ikkagi Supilinn?

Sellele püüab vastust leida Supilinna Seltsi ajaloo- ja pärimustoimkond algatatud kirjatöövõistlusega "Supilinn minu elus". Kirjatöid oodatakse 20. aprilliks Eesti Kirjandusmuuseumi (Vanemuise 42) märgusõnaga "Supilinn". Lisaks käivad pärimust kogumas Tartu Ülikooli rahvaluule- ja ajalootudengid. Ürituste eestvedajaks on Tartu Ülikooli õppejõud, arheoloog **Heiki Valk**.

Mis saab kirjatöödest?

Neid auhinnatakse, tulemused kuulutatakse välja Supilinna päevade ajal. Kogutu põhjal on kavas välja anda raamat Supilinna minevikust

Mida küsitakse Supilinna elanikelt, mis saab üleskirjutatud lugudest?

Küsitakse kõike Supilinna ja selle elanikega seonduvat. Suuremad teemaderingid on ajaloosündmused, linnaosa omaaegne välisilme ja heakord. Omaette teema on Supilinn ja õlletehas, ka Supilinn ja Emajõgi.

Huvi tunneme Supilinnas elanud kuulsuste ja silmapaistvate inimeste vastu

Supilinnas on elanud eri aegadel August Annist ja Juhan Sütiste, hiljem Jaan Kaplinski ja Hando Runnel, kes veel?

Siin on olnud ka suuri joodikuid ja rusikakangelasi, seetõttu pakub pärimusekogujatele huvi ka politseikroonika. Samuti ka Supilinna loomad ja pärislinnud. Lahutamatu on Supilinn laulupidudest, need on toimunud ju Supilinna külje all.

Kuidas on lood sponsoritega?

Auhindade osas on lubanud aidata Salvast ja Tartu Õlletehas, pärimuse kogumise projekt toimib seni majandusliku katteta. Eesti Kultuurkapital ega Tartu Kultuurkapitali suurtoetuste voor ei pidanud üritust toetamisvääriliseks.

Pärimuse kogujate seas on nn erapooleluid vaatlejaid. Liina, Kristel, Kaarel ja Björn pole ükski Supilinna elanik ega linnaosaga lähemalt seotud. Nende muljeid Supilinnast:

--Varasemad kokkupuuted on olnud alates ülikooliaastatest (esimesed seoses Herne poega). Oli eelarvamus, et siin on palju joodikuid, et siin on põlengud ja boheem-

lased ja üliõpilased. Erilise auraga koht.

--Supilinn on muutumatu, ja see on hea. Provintsilik eeslinnake, kus inimesed kogunevad hoovidesse uudiseid ja ilmaelu arutama. Sellist asja mujal juba ei kohta.

--Sisenedes Supilinna mõnest muust kvartalist, on tunda olustikumuutust. Aedadest vaadatakse järele. Supilinnas elavad sõbrad on sellised karvased ja imelikud.

--Kord läksime sõpradega luhale ja laulsime kuskil Meloni tänava juures seistes vaimulikku laulu. Mööda läks üks naine, kuulatas, ja lahkus tänades.

--Seni on olnud vastuvõtt ootamatult hea. Keskmisest tunduvalt külalislahkem rahvas. Ega neil inimestel, kelle juures käinud oleme, seda maist vara, mille pärast nii väga väriseda, ülearu ka olnud pole.

--Kõige enam pajatati õllefabrikuga seonduvast ja Emajõe ülejutustest. Ka et kuritegevus on läinud hullemaks. Teemaks olid ka majaomanikud, tühjad majad ja parmud nendes.

--Supilinnast räägitakse kui paratamatust ja igavesest agulist.

KALLI KUKK

Lapsed mängima!

Supilinna lapsi võib tänavatel ja õuedes müttamas kohata igasuguse ilma-ga oma mänguväljakut neil aga pole.

Kesklinna mänguplats jäi Supilinna lastele kaugeks ning aktiivsed lapsevanemad algatasid, Marja tänava vabale platsile mängukoha rajamise. **Nele Nutt** esitas mullu aprillis linnavalitsusele taotluse ja mänguväljaku projekti. Kuna linn oli mõne aja eest seltside ja ühistute mänguväljakute loomise projekti välja kuulutanud, sobis see hästi. Lapsevanemad pakkusid ka oma käte abi ja linnavalitsusele mõte meeldis.

Alustuseks lõhuti maha vanad eikellegi uberikud. Linnalt saadud 23 900 krooniga kuivendati maa ning paigaldati kiiged ja korvpallirõngas. Paika pandi ka liivakasti tapid. Puudub veel liivakastiliiv, teine korvpallirõngas, mängumaja, köisraudtee ja pingid. Kujundamisel lähtuti laste soovide, finantsidest ja materjalide puhul eelistati eestimaist. Linna heakskiit ja nõusolek on tööde lõpetamiseks olemas.

Platsi pidulikku avamist pole veel olnud, Supilinna Päevade aegu tuleb ka see.

Supilinna solk saab peagi puhtaks

Viimase kümne aasta üks rõõmustavaid muutusi Tartu kesk-konnaseisundis on see, et vaid viiendik linna reovetest läheb praegu Emajõkke.

Veel 90ndatel pidi iidne jõgi leppima ülikoolilinnaste kogu saastaga. Ja usutavasti juba järgmisel aastal käib puhastist läbi ka see viimane viiendik, mis pärit Tähtverest, Kesk- ja Supilinnast ning Veeriku tagumisest otsast.

Eelkõige on vaja lõpuni ehitada tunnelkollektori see jupp, mis viimasegi solgi kokku korjab. Lisaks vajab uuendamist kollektoriga liituv osa kanalisatsioonitorustikke.

Tunnelist valmib lõviosa maa-alustes töödes, mis tartlast kuigivõrd ei häiri. Küll teeb elu keerulisemaks kanalisatsioonitrasside remont. Kesklinna kõrval puudutab see suuresti ka Supilinna Tartu Veevärgi juhataja **Toomas Kapp** mõonab, et osa supilinnlasi – need, kelle tänavalt torud läbi ei käi – jääb esialgu kanalisatsioonita ka pärast uuendustöid.

Renoveeritakse ka veetorustik ning majja sisenevad torud. Nii võivad ühenduse saada needki kaevepiirkonda jäävad majapidamised, kellel see täna puudub. Elanikel oleks oma asjakohased soovid kasulik läbi mõelda enne, kui veevärgi projekti juht nendega sidet võtab.

Teiseks peaks tööde tulemusena ometi kord lahenema näiteks Kartuli tänava otsas alatihti ette tulevad uputused – rajatakse drenaaž. Kui kõik need tööd tehtud saavad, võib juba järgmisel suvel mõelda Supilinna tänavate asfalteerimisele.

Otse Emajõkke tahetakse edaspidi juhtida sadeveed. Muidu võib Tartus kergesti juhtuda, et kõrgemais kohtades paduvihmaga torudesse tulvav vesi uputab Supilinna ja teised jõelammil paiknevad linnaosad just kanalisatsiooni kaudu lihtsalt ära....

"Terves piirkonnas on eeloleval suvel liikumine komplitseeritud," ütleb Kapp, "aga ma loodan, et inimesed mõistavad – see kõik on linlaste endi huvides," lisas veevärgi juht

TOOMAS JÜRIADO

Supilinlase hommikukülaline – piimamees

Kuulutused

Üliõpilane otsib mai keskelt septembri keskpaigani väikest sõbralikku möbleeritud korterit või kööktuba (võimalikult koos vannitoaga). Tel. 375 653 (päeval) ja 441 882 (õhtuti).

Ostan väikese korteri Supilinnas omanikult. Tel. 367 543 (õhtuti), 055 544807 Epp

Teated

Kõik Supilinlased, kes on huvitatud oma kasutuks muutunud kraami realiseerimisest, saavad seda teha Supilinna päevade aegu, täikal. Huvilistel palume ühendust võtta Hannes Jääraga tel. 051 67891.

Naabusvalve keskus annab teada, et Supilinna päevade aegu on võimalus liituda naabusvalvega. Info tel. 050 12728 Urmas Aunin.

...Supilinnas ei tule iial õhust puudu
inimesed tunnevad ennast inimlikumalt
kodutud kodusemalt
lahked lahkemalt
lõhnad lõhki ajavamalt...
pesu üles riputavad,
omavahel vadistavad ja naeravad naised
üle tänava hõikuvad mehed
terekätt ulatavad tänavakaas-
lased...
(Liis Lepiku tänavalt)

Supilinna nalju

KUIDAS HERNE UULITS ASFALTKATTE SAI

Tartus oli laulupidu tulemas. Mitte see 1869.aasta oma, ikka sadakond aastat hilisem, nõukogude-aegne. Laulupeole oodatud kõrget külalist, vist kosmonaut Gretshkot. Et kõrge külaline tolmu seest rahvariite kauneid värve näeks, oli hea nõu kallis (rongkäik lauluväljakule pidi kulgema mööda Herne uulitsat). Nii aeti asfaldimeistrid lööktööle: teerull lükkas ees asfalti, laulupeo-
rongkäik kõrge külalisega sammus järel. Rahvariideseelikud lehvisid teerullituules. Sekundiga tehtud ja sekundiga muhtlikuks muutunud asfalt katab Herne uulitsat siiamani, Supilinna ainus asfalkattega tänav sai aga rahvasuus uhke nime - Hernesaksa tänav.

TÕESTISÜNDINUD LUGU

Elanud Supilinnas perekond, nimeks Kaine. Häda selles, et nimele vaatamata olnud nad suurema osa ööpäevast jommis. Poeg töötanud Supilinna kirikus, st. õlletehases. Kord olla tal napsuraha otsa saanud. Läänud siis õlletehase ametiühingusse, kaevelnud ja nutnud - mul isa surnud! Kõigil inimesest kahju - anti matusetoetust ja kolm vaba päeva, kuis kord ja kohus ette näeb. Ka kaastundeavaldus ilmus kohalikus lehes, "Edasis". Läks mööda kolm ja rohkemgi päeva, poeg jõudnud lõpuks tööle. Aga üleaedne vanamamma, kellele surnud ja mahamaetud mees vastu tulnud, neelanud mitu päeva palderjanitilku.

Kogu ja koostas KALLI KUKK

Supilinna päevadel 25-27.04 2003

Reede, 25.aprill

18.00 laste mänguväljaku avamine
21.00-00.00 välikino

Laupäev, 26.aprill

Lastele: matk Jäneserajal, orienteerumine Supilinnas, erinevad meisterdamised ja rahvalikud mängud, muinasjutukoda ja unejutt. Üllatus AHHA keskusest!
Täiskasvanutele: Avatud täiturg, ekskursioonid Supilinnas ja ümbritsevas looduses.
16.00 - 20.00 kontserdid (Paddy's, Mülleri Sass, Merca, Parmupilliorkester, Trikootaz, Kiritöö, Oort, Genialistid jne.)
22.00 - 24.00 Etnoreiv (Ringo Ringvee)
Päeva juhhib Rohke Debelakk

Pühapäev, 27.aprill

12.00 telgikontsert
13.00 - 16.00 Supilinnaga seotud loengud (Peeter Rehema, Peeter Taim, Heikki Takkinen, Toomas Kapp jt.)
16.00 - 18.00 telgikontserdid jätkuvad (ansambel Vara, Toomas Valk, Heilo Aadla, Heiki-Rein Veromann jt.)
Ekskursioonid Supilinna looduses.
Õhtu lõkke ääres.
NB! Kavasid võib tulla muudatusi ja täpsustusi.

Supilinna Tirinat annab välja Supilinna Seltsi meediatoimkond

Vastutav toimetaja: Anu Haamer, anuh@tarturaadio.ee

Leht on trükitud Balti-Ameerika Partnerlusprogrammi ja Raamatutrükikoda Trükipunkt toel
Trükikojas Trükipunkt, Oa tn 10B Tartus